

Alueellisen vammaisneuvoston rooli ja tehtävät

Vammaisneuvosto 12.11.2025

Vaikuttamistoimielimet (laki hyvinvointialueesta 611/2021)

32 §

Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet

Aluehallituksen on asetettava nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä, ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamiseksi hyvinvointialueen vanhusneuvosto sekä vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen vammaisneuvosto.

Vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja. Lisäksi vaikuttamistoimielimiin voidaan valita muita henkilöitä. Aluehallituksen on huolehdittava vaikuttamistoimielinten toimintaedellytyksistä.

Vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Nuorisovaltuusto

Vanhusneuvosto

Vammaisneuvosto

**Teema:
Asukkaan
ääni**

Miten asukkaiden
ääni kuuluu Etelä-
Savon eri alueilta?

**Teema:
Asiakkaan
ääni**

Miten asiakkaat
saadaan mukaan
palveluja
kehittämään?

**Teema:
Järjestöjen
ääni**

Järjestöt antavat
äänen eri
kansalaisryhmille –
miten hyödynnetään?

**Teema:
Lasten
ja
Nuorten
ääni**

Miten lakisääteisistä
neuvostoista
saadaan elävä
ja vaikuttava
vuorovaikutus-
kanava?

**Teema:
Ikäihmisten
ääni**

Miten lakisääteisestä
neuvostosta saadaan
elävä ja vaikuttava
vuorovaikutus-
kanava?

**Teema:
Vammaisten
ääni**

Miten lakisääteisestä
neuvostosta saadaan
elävä ja vaikuttava
vuorovaikutus-kanava?

Kunnan / kaupungin vammaisneuvosto

Neuvoston tehtävät

Vaikuttaa kunnan/kaupungin
toiminnan

- suunnitteluun,
 - valmisteluun ja
 - seurantaan
- asioissa, joilla on merkitystä
vammaisten
- hyvinvointiin, terveyteen,
 - osallisuuteen,
 - elinympäristöön,
 - asumiseen,
 - liikkumiseen,
 - päivittäisistä toiminnoista
suoriutumiseen ja
 - tarvitsemiin palveluihin.

Hyvinvointialueen vammaisneuvosto

Neuvoston tehtävät

Vaikuttaa hyvinvointialueen
toiminnan

- suunnitteluun
 - valmisteluun ja
 - seurantaan
- asioissa, joilla on tai arvioi
olevan vaikutusta vammaisten
tarvitsemiin palveluihin.

Vammaisneuvostojen jäsenet toimivat aktiivisina tiedon välittäjinä kuntien/kaupunkien neuvostolta hyvinvointialueen neuvostoon ja päinvastoin. Vammaisneuvoston toiminnassa korostuu osallisuusohjelman lähtökohtien mukaisesti mm. osallistuminen asioiden valmisteluun, tasavertainen vuoropuhelu ja pyrkimys yhteiseen kehittämiseen. Osallisuusohjelman avulla vahvistetaan neuvostojen toimintaa kehittämiskulttuurin pohjalta.

Yhteistoiminnasta kunnallisten neuvostojen kanssa

- Yhteistyö ja tiedonkulku molempiin suuntiin tärkeää
- Tiedon välittäminen onnistuu myös kokousten välillä
- Kuntien neuvostojen hyvinvointialuetta koskevat kannanotot ja aloitteet aina alueellisen neuvoston kautta, ei esimerkiksi suoraan aluehallitukselle
 - Alueellinen neuvosto päättää, miten asiaa viedään eteenpäin
- Eloisa ei nimeä kuntien neuvostoihin edustajia
 - Ensisijaisesti hyvinvointialueen huomiota kaipaavat asiat tuodaan alueellisen neuvoston käsiteltäväksi
 - Alueellinen neuvosto muodostuu kunnallisten neuvostojen edustajista ja alueellisessa neuvostossa on aina myös viranhaltijaedustus

Alueellinen vammaisneuvosto

- Kunnat nimeävät edustajansa ja heidän varajäsenensä kuntien vammaisneuvostoista hyvinvointialueen vammaisneuvostoon. Vammaisneuvoston jäsenten asema eroaa vaaleilla valituista luottamushenkilöistä.
- Vammaisneuvosto ei ole hyvinvointialueen toimielin eikä käytä julkista valtaa
- Käsiteltävät asiat eivät rajaudu tiettyyn kokonaisuuteen vaan vaikuttamisrooli ulottuu kaikille toimialueille
- Hallintolain tai hallintosäännön mukaiset menettelyt eivät tule automaattisesti käyttöön vaikuttamistoimielinten kohdalla. Sovelletaan Etelä- Savon hyvinvointialueella toimintasääntöön perustuen. Toimintasäännön hyväksyy aluehallitus.

Alueellinen vammaisneuvosto

Aluevaltuustokaudella 2025-2029

- Edustajat kaikista Etelä-Savon kunnista
- Enintään 15 jäsentä (uutena mahdollisuus kutsua asiantuntijajäseniä)
- Muut henkilöt ja viranhaltijat:
 - aluehallituksen edustaja **Arto Seppälä**
 - Sosiaalipalvelujen toimialajohtaja **Saara Tavi**
 - Vammaispalvelujen johtaja **Paula Tiihonen**
 - Palvelupäällikkö **Greta Jauhijärvi** (avopalvelut)
 - Palvelupäällikkö **Kirsi Ruutala** (asumispalvelut)
 - Tieto- ja kehittämispäällikkö **Mari Teittinen**
 - Vapaaehtoiskoordinaattori **Päivi Meskanen**
 - Johdon assistentti, sihteeri **Christian Juhola / Outi Kivijärvi**

Yleiset toimintaperiaatteet ja näkökulmat

- **Yhdenvertaisuus ja osallisuus**
 - Varmistetaan, että kaikki vamma ryhmät ovat edustettuina neuvostossa tai sen verkostoissa.
 - Edistetään vammaisten henkilöiden osallistumista päätöksentekoon ja kuulemiseen.
- **Saavutettavuus**
 - Fyysinen: rakennukset, kulkuväylät, liikenne
 - Digitaalinen: verkkopalvelut, sovellukset, tiedon jakaminen
 - Viestinnällinen: selkokieli, tulkkaus, visuaaliset ja auditiiviset tukimuodot
- **Palvelujen laatu ja saatavuus**
 - Seurataan, miten hyvin palvelut vastaavat eri ryhmien tarpeisiin.
 - Arvioidaan palvelujen riittävyyttä, laatua ja käyttäjäkokemusta.
- **Yhteistyö ja vaikuttaminen**
 - Rakennetaan vuoropuhelua hyvinvointialueen viranomaisten, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.
 - Annetaan lausuntoja ja osallistutaan suunnitteluun ja arviointiin.
- **Seuranta ja arviointi**
 - Kootaan tietoa vammaisten henkilöiden asemasta alueella.
 - Seurataan muutoksia palveluissa, lainsäädännössä ja käytännöissä.
 - Hyödynnetään palautetta ja kokemustietoa toiminnan kehittämisessä.

Eri vammaryhmien näkökulmat ja seuranta

- **Liikuntavammaiset**

- Esteettömyys julkisissa tiloissa ja kulkuvälineissä
- Kuljetuspalvelujen toimivuus ja saatavuus
- Apuvälineiden saatavuus ja huolto
- Fyysisen ympäristön turvallisuus ja saavutettavuus

- **Näkövammaiset**

- Tiedonsaannin saavutettavuus (esim. pistekirjoitus, ruudunlukuohjelmat)
- Opasteiden ja ympäristön hahmotettavuus
- Digipalvelujen saavutettavuus
- Julkisten palvelujen visuaalinen selkeys

- **Kuulovammaiset**

- Tulkkauspalvelujen saatavuus ja laatu
- Induktiosilmukoiden käyttö julkisissa tiloissa
- Viestinnän saavutettavuus (tekstitys, viittomakieli)
- Häätätilanteiden tiedottaminen

- **Kehitysvammaiset**

- Asumispalvelujen laatu ja yksilöllisyys
- Päivätoiminnan ja vapaa-ajan mahdollisuudet
- Osallisuus ja itsemääräämisoikeus
- Tuen jatkuvuus elämän eri vaiheissa

- **Neurokirjon henkilöt**

- Palvelujen joustavuus ja yksilöllinen kohtaaminen
- Sensorisen kuormituksen huomiointi ympäristöissä
- Kommunikaation tukeminen
- Syrjinnän ja väärinymmärrysten ehkäisy

- **Mielenterveys- ja päihdekuntoutujat**

- Palvelujen saatavuus ja matalan kynnyksen tuki
- Stigman vähentäminen ja osallisuuden edistäminen
- Kriisiavun ja vertaistuen saatavuus
- Yhteistyö sosiaali- ja terveyspalvelujen välillä

- **Monivammaiset**

- Palvelujen yhteensovittaminen ja koordinointi
- Yksilöllinen palvelusuunnittelu
- Monialainen yhteistyö
- Perheiden ja omaisten tukeminen

Howspace -työtila

Eloisan vammaisneuvosto

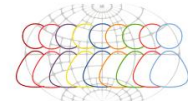
Tervetuloa
vammaisneuvoston työtilaan!

Tähän rakentuu vammaisneuvoston Howspace -työtila...

Muut työtilat

Luottamushenkilöille -sivulta löydät kaikki luottamustehtävän hoitamiseen tarvittavat tiedot ja ohjeet.

Vammaisneuvosto

luottamushenkilöille

Vanhusneuvosto

Valitut työtilat

Linkkejä tärkeisiin sivustoihin

Vammaispalvelut Eloisan verkkosivuilla

Pöytäkirjan liitteenä olevasta esityksestä on poistettu vain vaikuttamistoimielimen jäsenille tarkoitetut diat.